

Aan de heer Jan Jambon

Vice-premier en minister van Binnenlandse Zaken
Wetstraat 2
1000 Brussel

ons kenmerk JL
uw kenmerk --
contact Jan Leroy – jan.leroy@vvsg.be – 02-211 55 36
datum 16 november 2018
bijlage(n)
onderwerp **Aanpassing EID voor inwoners fusiegemeenten**

1/3 Mijnheer de minister

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) kreeg de voorbije dagen veel verontruste reacties op de publicatie in het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 2018 van het KB van 17 oktober 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 maart 2003 betreffende de identiteitskaarten. Kort samengevat impliceert dit KB dat (de meeste) inwoners van de zeven fusiegemeenten die op 1 januari 2019 in Vlaanderen ontstaan uit vijftien bestaande gemeenten in de loop van 2019 naar het gemeentehuis zullen moeten gaan om de adresgegevens op hun identiteitskaart te laten aanpassen. Tot vóór de publicatie van dit KB gingen de betrokken gemeenten er in goed vertrouwen van uit dat dit alleen zou moeten voor inwoners van wie de straatnaam (en/of het huisnummer) wijzigt, een procedure die nog min of meer beheersbaar was en ook kon worden verantwoord ten aanzien van de betrokkenen. We verwijzen naar deze tekst op de fusiewebstek van Binnenlands Bestuur (weliswaar met de status 'voorwaardelijk'):

'Een koninklijk besluit (KB) moet het mogelijk maken dat enkel inwoners die een andere straatnaam en/of huisnummer krijgen hun eID moeten aanpassen (en dus niet de inwoners waarbij enkel de gemeentenaam verandert). Dit betekent dat de oude gemeentenamen rechtsgeldig zouden blijven. Na goedkeuring en ondertekening van het KB zullen de fusiegemeenten ingelicht worden over het KB en de termijn waarbinnen de betrokken inwoners in 2019 de nieuwe straatbenaming op de chip van hun eID moeten aanpassen.'

De fusiegemeenten betreuren dat dit KB op geen enkele manier rekening houdt met de enorme implicaties van deze verplichting. Voorzichtige schattingen wijzen op een noodzakelijke personeelsinzet van één manjaar per fusiegemeente. Deze berekeningen gaan uit van de (wellicht te optimistische) veronderstelling dat alles perfect kan worden georganiseerd. Bovendien mogen we redelijkerwijze veronderstellen dat tal van inwoners intussen niet meer beschikken over de PIN- en PUK-code van hun EID. De aanvraag van nieuwe codes kost extra tijd, en veelal een tweede bezoek aan het gemeentehuis. Uit de nota van 12 november 2018 van de FOD Binnenlandse Zaken begrijpen we intussen ook dat een 'gemeentelijke PIN/PUK-code', die de medewerker van de gemeente zelf zou kunnen gebruiken, hier niet kan worden toegepast.

Het KB van 17 oktober 2018 voorziet in een termijn van één jaar om alles in orde te brengen, en kijkt op dat punt dus af van het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit, die zes maanden had vooropgesteld. Dat zou helemaal onuitvoerbaar zijn geweest. Maar samen met de betrokken gemeenten vraagt de VVSG zich af waarom, als er dan toch een overgangstermijn van 12 maanden mogelijk is, die niet gewoon kan worden verlengd tot de meeste EID-kaarten zijn vervallen of tot wanneer ze toch moeten worden aangepast (adreswijziging, verlies of diefstal, enz. ...). Eventueel kan dat worden gecombineerd met een aanbeveling aan burgers om, als ze de komende tijd toch in het gemeentehuis moeten zijn, dan maar meteen langs te komen voor de aanpassing van de gegevens, zonder dat het om een algemene en verplichte operatie gaat.

Sommige gemeenten overwegen om decentraal en/of tijdens druk bijgewoonde manifestaties te voorzien in extra mogelijkheden voor burgers om de adresgegevens op de EID te laten aanpassen. Dat botst echter op de strenge voorwaarden voor de toegang tot Belpic, met een voorafgaande melding van de identiteit van de gemeentelijke medewerkers en het IP-adres van de computers die hiervoor moeten worden ingezet.

We geven verder nog mee dat de hele operatie moet worden uitgevoerd in het eerste jaar die volgt op de fusie van twee gemeenten (en twee OCMW's), wat sowieso al een periode is met heel veel extra werk wegens het uittekenen en toepassen van een nieuw organogram, een aangepast dienstverleningsmodel, het verhuizen van diensten naar nieuwe locaties, enz. De extra toeloop van duizenden burgers dreigt dan ook problematisch te worden, en kan de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in het gedrang brengen..

De gemeenten willen hun inwoners over dit alles ook correct informeren, maar zitten vandaag nog met tal van vragen:

- Zal een niet aangepaste EID in de overgangperiode kunnen worden gebruikt om een vliegtuig te boeken en de identiteitscontroles op de luchthaven of in het buitenland te doorstaan?
- Zullen banken de niet aangepaste EID nog aanvaarden als geldig identificatiemiddel?
- Zullen burgers zonder gewijzigde EID tax-on-web kunnen gebruiken om hun belastingaangifte te doen in de periode mei-juni 2019?
- Wat met inwoners van een fusiegemeente die zich begin 2019 in het buitenland bevinden en vertrokken zijn toen de fusiegemeente nog niet bestond? Kunnen zij problemen ondervinden met hun niet aangepaste EID?
- Welke sanctie is er voor burgers die hun EID niet voor eind december 2019 laten aanpassen?

Het antwoord op deze vragen kan de verwachte overlast nog vergroten, maar ook beperken. We willen in elk geval vermijden dat grote groepen burgers nog veel sneller dan binnen de twaalf maanden aan het loket van het gemeentehuis staan, met lange wachtrijen tot gevolg. Maar we willen evenmin dat burgers ter plaatse moeten vaststellen dat ze bv. niet meer op het vliegtuig mogen.

De VVSG vreest ook voor de gevolgen op langere termijn. De nu geplande zeven gemeentelijke fusies in Vlaanderen zijn mede het gevolg van een stimulerend beleid vanuit de Vlaamse

3/3 overheid. Die probeert de gemeenten zo goed mogelijk te begeleiden in alle praktische gevolgen van deze fusies. Verder worden diverse initiatieven genomen om de hinder voor burgers tot een minimum te beperken. We verwijzen als voorbeeld naar het schrappen van de (federale) verplichting om bij een verhuis het inschrijvingsbewijs van het voertuig op het gemeentehuis te laten aanpassen. Deze administratieve vereenvoudiging geldt nu meteen voor alle burgers, wat een goede zaak is. Als nu blijkt dat fusies onverwacht toch een pak administratieve lasten meebrengen voor de burgers, dan dreigt de appetijt bij gemeenten om nog maar een samenvoeging te overwegen, meteen fel te slinken.

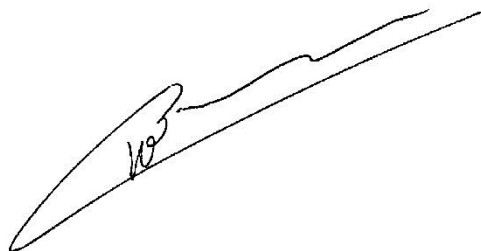
De VVSG vraagt in deze dus een consistente Vlaams-federale houding tegenover de gemeenten wat betreft fusies. Het kan echt niet dat de ene overheid iets stimuleert, dat door de andere niet of onvoldoende wordt gefaciliteerd. Dat krijg je aan inwoners niet uitgelegd.

De VVSG pleit dus samen met de betrokken gemeenten voor een snelle aanpassing van het KB, zonder verplichte aanpassing van de EID van de inwoners van de fusiegemeenten. Als dat omwille van gegronde redenen echt niet mogelijk zou zijn, rekenen de gemeenten op actieve bijstand (met mensen en middelen) van Binnenlandse Zaken om de aanpassing van de EID binnen de gewenste termijn mogelijk te maken. De gemeenten betreuren trouwens de zin 'De diensten van de FOD Binnenlandse Zaken (Rijksregister, Dienst Vreemdelingenzaken, ...) kunnen geen financiële ondersteuning bieden in deze aangelegenheid' (nota 12 november 2018 van de FOD Binnenlandse Zaken), want die laat hen echt aan hun lot over.

Daarnaast dringen de VVSG en de betrokken gemeenten aan op snelle en duidelijke antwoorden op de inhoudelijke vragen die hierboven werden gesteld, vooral dan over de bruikbaarheid van de EID tussen 1 januari 2019 en het moment waarop ze wordt aangepast.

De VVSG en de fusiegemeenten rekenen op een snelle en positieve respons op deze vragen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Wim Dries', written over a horizontal line.

Wim Dries
Algemeen voorzitter

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Stijn Quaghebeur', written over a horizontal line.

Stijn Quaghebeur
Voorzitter raad van bestuur